

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 31.

V Ljubljani, v soboto 5. avgusta 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda na Vrhniki.

Dne 2. avgusta, v predvečer skupščine, se je zbralo precej gostov na Ferlinčevem vrtu v Ljubljani. Dam je bilo manj kot po navadi. Pozdravil je goste imenom družbe prvomestnik Tomo Zupan. Lepo je zapelo pod vodstvom g. Štamcarja nekaj pesem „Slovensko trgovsko pevsko društvo“.

Drugo jutro se je odpeljalo iz Ljubljane na Vrhniko 240 oseb. Ogleovali so med potjo novo progo. V zadnjem vozu je bila domžalska godba, ki je precej zasvirala, ko se je ustavil vlak na lični vrhniški postaji. Tu so čakali gostov Vrhničani s sosedi. Zastopana so bila društva: „Čitalnica“, „Društvo katoliških rokodelcev“, „Strojarska zadruga“ in borovniško „Bralno društvo“. Grmeli so topiči. Na kolodvoru sta udeležnike pozdravila imenom tržne občine g. župan G. Jelovšek in čast. g. dekan L. Gantar. Odzdravil je prvomestnik Zupan. Omenil je, da se je družba omilila narodu, ki hodi samozatajevanja in trpljenja pot. Veljajo naj nam besede: Strupene se kupe ne brani, sladké se nikdar ne vpijani! Bog živi trg Vrhniko in narodna društva. Pred „Čitalnico“ so stale Vrhničanke in lepo je pozdravila došlece gospica Lenarčičeva, ko je imenom vrhniških deklet rekla, da jim radostno srce bije, ko prihajajo oni, ki grade trdno obrežno zidovje zoper valove tujstva. Poklonila je prvomestniku Zupanu šopek cvetlic. Ta je odgovoril: V duhteči šopek ste povezali mnogo cvetlic, pasijonke, bolestne cvetlice, nisem videl v njem. Vi se je bojite, družba se je ne boji. Želim Vam, da bi bilo vaše življenje potreseno samo s cveticami, kakršne so v šopku.

Zborovalci so šli potem k cerkvi sv. Trojice nad Vrhniko, koder je lep razgled po okolici. Sv. mašo je bral č. g. dekan. Po maši je bilo pogoščenje v senci za cerkvijo. Vrhničani so ponudili gostom svojega dobrega piva in prigrizek. Z godbo na čelu se je pomikal spreved

skozi okrašeno Vrhniko v „Katoliški Dom“ k zborovanju.

Pozdravil je zborovalce gosp. prvomestnik Zupan, omenjajoč Jazona, kako je prišel v Navenport (Vrhniko). Jazonovo zlato runo to je Vrhnčanov ljubezen do slovenskega rodu. Jazon je trpel za zlato runo, vzor nam je, kako naj trpimo mi za narodnost. Mi v vodstvu družbe smo vsi jedini. V vodstvenem odboru skrbimo za mir in ljubezen. Ne pripustimo, gospoda, prepira v družbo sv. Cirila in Metoda! Vsak šolski zavod hoče miru. Skrb za edinost in ljubezen nam bodi prva skrb. Oko upiramo v nebo, da pride nad nas vsa slovenska sreča, katero naj nam podeli višnji Bog. (Plosk.)

Nato so prišla na vrsto poročila družbinega odbora.

Izvestje tajništva je podal čast. g. župnik Anton Žlogar. Povdarjal je v poročilu, kako družba častno vzdržuje vse tiste šolske zavode, katere je ustanovila ob sinji Adriji, v milem Korotanu in zeleni Štajarski, in da bi prav za prav za vse te zavode morala skrbeti vlada, a žal, da vsi koraki naših poslancev še nimajo zaželenega uspeha. Vodstvenih sej je bilo v minolem letu 10. Prirasle so 3 nove podružnice: v Ročinju (ženska) na Goriškem, v Rušah na Štajarskem in v Pokrčah na Koroškem. Pokrovitelj je pa novih 16. Družba ima 29 moških, 31 ženskih in 80 mešanih podružnic ter blizu 12.000 članov. Podružnice so priredile veliko lepih vesel in zabavnih shodov. Šolski vrtec v Celju ima 48 otrok, oni v Mariboru 60 otrok, štirirazredna deška šola pri sv. Jakobu v Trstu 242 učencev in ondotna trirazredna dekliška 205 učenk, katerih izrednolepa ročna dela so pred kratkim občudovali Tržčan na šolski razstavi. Kakor morska kača se vleče vprašanje, kdaj bo mesto prevzelo to šolo in odvzelo Slovincem breme. Zabavišče v Rojanu ima 78 otrok in na Greti 46 otrok, v Pevmi na Goriškem 41 otrok. V našem krasnem posloplju v Št. Rupertu pri Velikovcu je slo-

venska dvorazrednica, prva naša narodna šola na Koroškem, ter ima 160 otrok. Razširi se ta šola z bodočim letom (kakor tudi obe tržaški), ter je upanje, da dobi pravico javnosti. S požrtvovalnostjo koroških rodoljubov je „Narodna šola“ v Velikovcu letos dobila jako lepo kapelico z vso opravo. V grajščini na Muti na Štajarskem, katero je družba srečno kupila, se otvori letos slovenska šola. Zabavišče v Podgori pri Gorici ima 77 otrok in drugo ondi 46 otrok. Naša družba podpira društvo „Šolski dom“ v Gorici, ki vzdržuje dve zabavišči v Gorici s 130. otroci, šestrazredno šolo s 376. otroci in zabavišče pod Kostanjevico z 81. otroci, zabavišče v Devinu 42 otrok in dekliško obrtno-nadaljevalno šolo v Gorici s 5. tečaji in od delkom za odrasle učenke. Zabavišče pri Sv. Ivanu v Trstu ima 33, v Škednju 52 otrok in snuje se še en otroški vrtec v Trstu. Učiteljskih oseb na zavodih je 30, ki vzgajajo blizu 2000 otrok. Bili bi izgubljeni za slovenstvo, ako bi jih ne podpirali prijatelji družbe. Vzreja se mladina v zvestobi do Boga, do slovenske domovine in avstrijske države.

Razposlala je lani družba 1904 šolske knjige in 5050 poučno-zabavnih spisov. Podpora dobiva družba od vžigalic, svinčnikov, kave, platna in mila. Zupanove knjižice in „Naš cesar Franc Josip I.“ se je spečalo 20.000 izvodov, a izdala se je tudi polobna Hubadova knjižica in pa „Čehovin“. Vsled grozne cesaričine smrti so se odpovedale veselice na korist družbi, zato je pa prišlo za odškodbo precej jubilejnih darov. Akademsko društvo „Šumadija“ v Pragi je poslalo družbi od neke veselice 600 gld. za šolo v Velikovcu ali pa v Grebinju. Ciril-Methodovih darov je tržaška moška podružnica nabrala 350 gld., ženska podružnica pa celo 1000 gld.

Naša družba je organizovala slovensko ženstvo in ga privedla na pozorišče javnega delovanja v prospeh in napredek našega naroda. Naša pravična stvar konečno mora zmagati.

Sprehod po Ljubljani.

Koliko talenta in pridnosti tiči v „Narodni kavarni“, v kateri sedim in pijem sladki malinovec! Res, malo preobložena je, v njej vse vrè, pa stavim glavo, da njen živahni stvaritelj, energični, neutrudljivi umetnik narodu slovenskemu čez kaj časa ustvari še veliko dovršenih umotvorov.

Dobre volje sem v „Narodni kavarni“, pijem malinovec, berem spis umetnika Segantinja o umetnosti. Kako dobro denejo zvečine duši slike velikega samotarja slikarja Segantinja, spočne jih v svojem velikem srcu in spoji s trezno pametjo; tako dobro denejo tudi njegovi spisi.

Jasen, čist zrak, solnce, vse, vse je lepo. Tako ljubeznivo-lepa je naša slovenska natura. Kako naj v taki lepi naturi naš pošteni narod ne vzkipi in si ne naredi pesmic, ki so naivne kot otroci in mile kot slike Fra Angelica.

V misli zatopljen grem v „Zvezdo“. Tu je močno prazno, prav kot vedno. Mati sedi na klopi in svari svojega jedinčka: Ne skači tako! Tam sedi še nekaj njih, ki so „minderwertig“.

Radecky se dolgočasi v svojem kotu. Kandelabru v sredi „Zvezde“ so odbili nosilce latern in rekonstruirali vse v „eleganten“ električen svetilnik. Temno-zeleni stari kostanji z zaprašenim listjem, široka, zelo široka pota, pesek, samo pesek, male oaze travnate se komaj opazijo; tem bolj opaziš visoko ograjo, z velikim talentom koncipirana štrli iz te Sahare; sredi oaz je preelegantna kopica, tam rase sama eksotika. Ljuba mi „Zvezda“, kako žalostno si se spremenila v par letih! Kako lepa si bila prej! — Ljubljana ima izbornega mestnega vrtnarja, če ga sodim po Bleiweisovem parku, akvizicije tega moža treba hvalno omeniti. Torej, kdo je kriv, da je „Zvezda“ v sredi mesta, pasaža vseh Ljubljčanov, v tako sramotnem stanju? Ali ima vrtnar premalo ljudij? ali gospoda nema nobenega okusa? ali naj v „Zvezdi“ zgubimo vsak okus za lepoto? Jaz tako sodim: Gospoda je brez okusa, pa tudi brezbrizna. Vi ste dolžni, prirediti nam „Zvezdo“ v to, kar ima biti: kraj za kratek odmor, kraj, prijeten za pasažo, kraj za mladino, „Zvezda“ naj razveseljuje, naj prisili delavca, da v njej hodi počasi, si blaži dušo in vadi oko. Razpišite konkurenco, da dobite na-

črtov! Niveleta naj pada v sredo, da se dobi pregled, ne narobe, kakor sedaj. Naš vrli vrtnar priredi našo „Zvezdo“ v živ park; proč s Saharo, proč z „lično“ ograjo! Tak okus, kakor vlada sedaj v „Zvezdi“, vzame zaupanje do gospode, ki diktira. Mestni vrtnar izuril bode in vzgojil lahko izvrstne domače ljudi v vrtnarje, ki bodo imeli fin okus.

Druga stvar, ki me žalosti je asfalt. Ta dragocenost modernega mesta bogati z našimi žulji tujce — ves denar gre iz domovine. Uže nekaj let hodim po tlaku Poljanske ceste. Kamenit tlak, gospoda, dobro vložen v beton, domače delo, to je več vredno, nego asfalt. To je famozen tlak! Pokaže se slabost, kadar treba vpeljati v hiše elektriko ali vodovod. Prosim, kakšen je asfalt pred Slonom, kjer so ga konji razbili, ali proti Tivoliju, kjer so ga na več krajih okrušili, da so v hiše razne cevi napejlali! Kranjec strada, živi trezno, a tujcu pri asfaltu denar dajemo, domačin pa gleda. Estetika raztrganega asfalta in gospodarstvo narodno obsoja dobo Ljubljane redivivae!

V tretje me žalosti frančiškanski most. Na njem so odbili laterne, cele dele kandelabrov,

Nas pitajo naši sovragi, da smo barbari, a prav mi smo pred teptalci kulture branili in obvarovali evropsko civilizacijo. Združimo se v močno falango, da podremo proti nam naperjene naskoke sovražnikov. Ljubezen do zatirane mladosti nas povede k zmagi. (Odobranje.)

Blagajniško poročilo je podal g. Koblar. Glasi se: Račun družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za XIII. družbino leto 1898. Troški: Šola v Trstu 5551 gld. 87 kr.; Šolsko poslopje v Trstu 1915 gld. 29 kr.; Šolska vrtca v Rojanu in na Greti 1906 gld. 52 kr.; Šolstvo na Goriškem 2710 gld.; Šolski vrtec v Mariboru 807 gld. 56 kr.; Šolski vrtec v Celju 490 gld.; Šola v Velikovcu 1784 gld. 50 kr.; Podpore in nagrade 495 gld.; Knjige, tiskovine in učila 2045 gld. 30 kr.; Stanarina 120 gld.; Razni troški 184 gld. 49 kr.; Pristojbine od Drčarjeve zapuščine 782 gld. 70 kr.; Vplačilo v Vrečkovo zapuščino 6949 gld. 20 kr.; Za zgradbo velikovške šole 15500 gld.; Obresti od dolgov 561 gld. 83 kr.; Skupaj 41804 gld. 26 kr. Dohodki: Doneski podružnic 6437 gld. 23 kr.; Pokroviteljina 925 gld.; Podpora sl. deželnega zbora kranjskega 1000 gld.; Podpora sl. občinskega sveta ljubljanskega 500 gld.; Darila 37. slov. hranilnic in posojilnic 925 gld.; Razni darovi 1475 gld. 3 kr.; Jubilejski darovi 243 gld. 85 kr.; Darovi Mohorjanov 26 gld. 10 kr.; Iz nabiralnikov 115 gld. 93 kr.; Časniki so nabrali 3010 gld. 77 kr.; Od vžigalic 600 gld.; Od kave 300 gld.; Volila 2165 gld. 15 kr.; Obresti od naložene glavnice 92 gld. 81 kr.; Za prodane knjige 555 gld. 43 kr. Skupaj 18372 gld. 30 kr.; Posojila 25800 gld.; Skupaj 44172 gld. 30 kr.; Troški 41803 gld. 26 kr. Preostanek 2368 gld. 4 kr. Saldo 31. decembra 1897. leta 1267 gld. 33 kr. Saldo 31. decembra 1898. leta 3635 gld. 37 kr.

G. blagajnik je na to razložil nekatere točke računa. Pohvalil je delavnost podružnic. Omenjal je, koliko so lani nabrale ženske podružnice, koliko so zbrali posamezni slovenski časniki in naštel je volila pokojnikov.

Dohodkov je imela doslej družba od vžigalic 1900 gld., od kave 500 gld., od platna 100 gld., od svinčnikov 70 gld., od mila 32 gld. 23 kr. Vrečkova zapuščina znaša, ker se je dobro prodala hiša v Gradcu, 20706 gld., in ona pok. župnika Drčarja 3407 gld. Velikovška šola je stala 36.413 gld. in je plačana, tržaška šola je stala 19000 gld. in je dolga še 9000 gld., grad na Muti je stal 9000 gld., ki se je plačal s posojilom. Vrednost vseh treh poslopij brez inventarja znaša 65413 gld. 17 kr. in ako odštejemo dolg 18000 gld. je našega imetja 47.413 gld. 17 kr. Vsega dolga je letos družba plačala 31.000 gld. Dohodkov je bilo (brez posojila) letos od novega leta do danes 41.841 gld. 32 kr. in troškov 39.998 gld. 55 kr., skupnega prometa pa 99.839 gld. 87 kr.

Prišle so na vrsto volitve, ona kočljiva točka, katero so skupščinarji pozdravili z mešanimi čutili, ker so vedeli, kaj se kuha. Dosedanji družbini prvomestnik č. g. prof. monsign. Tomo Zupan je bil še izvoljen per acclama-

namesto teh nasadili ukrivljeno železo, na katerem vise žarnice. Bog ve, kdo je rodil to idejo, ki kviri ves lepi frančiškanski most. Povsod drugod skrbe, da dobe lepe kandelabre, ki so velik estetičen faktor, ki so vodilni motivi v mestnem kaosu, pri nas pa kaj takega!

Nove javne stavbe bi morale biti vzgled Slovincem; to pa niso, ker so zidane vse v arogantnem nemškem slogu. Vse, kar premore Ljubljana novih stavb, je nam tuje, nikjer ni zaslediti domačega slovenskega značaja. V ljubljanskih stavbah ne veje duh slovenski! Nam ni treba „turnčkov“, niti, da kopiramo tujce. Hotel sem še omeniti slavno stavbo „Mestni dom“, za vse čase popačeni trg cesarja Jožefa, vodomet na njem itd., no to je vse zgubljeno. Kdor se zanima, naj bere opombe Fabijanijeve regulacije Ljubljane II. izdaja. Fabianija je treba pomilovati, Ljubljano pa tudi, ker je neso regulirali po njegovih nasvetih. Kaj bi bila Ljubljana po njem, kaj je brez njega! O tem bodo govorili arhivi še v poznih časih!

tionem. A sedaj se je približala nevihta. Prvomestnik je naznanil, da po pravilih izstopijo gg. podpredsednik Luka Svetec, blagajnik Anton Koblar in odbornik Ivan Hribar, ki se pa lahko zopet volijo. V imenu organizovanih dam je vstala usnarica gdč. Antonija Kadivec iz Ljubljane rekoč: Ker se je g. Anton Koblar odpovedal, predlagam, da se mesto njega voli gosp. Ivan Šubic. Nato se je vnela zelo burna debata.

Oglasil se je najprej k besedi č. g. župnik in kanonik Franc Treiber, velik dobrotnik družbe, ker je vodil zgradbo „Narodne šole“ v Velikovcu in vodi sedaj šolo, in je rekel: Poslanec in zastopnik sem tužnega Korotana. Pristrčno mi želimo, da naj v družbi vlada ljubezen. Na Koroškem bijemo grozovito hud boj in zato ne moremo biti zadovoljni, ako ni pri družbi vse v redu. Predlagam, da naj se vsi prejšnji odborniki zopet izvolijo in zlasti še g. Koblar, ki se je tolikokrat potrudil k nam na Koroško in je bil meni desna roka pri zgradbi naše šole.

Za njim je govoril g. žel. postaje načelnik Resman iz Zaloga in je dejal: G. blagajnik Koblar se je odpovedal, ako je to storil s prepričanjem. Težko bomo dobili tako delavnega blagajnika, kakor je on. Zahvala naj se mu izreče za storjeno veliko delo in naj se naprosi, da še sprejme odborništvo. V to sveto družbo nikar ne kličimo strankarstva. Sloga naj bo v družbi, strankarstvo zunaj.

Čast. g. prof. dr. Medved iz Maribora, zastopnik štajarskih Slovencev, je govoril takó: Jaz popolnoma soglašam z g. Treiberjem. Gosp. Koblar je izvanredno delaven mož. Koliko je storil za našo novo šolo na Muti! Silno nehvaležno bi bilo, ako bi ga mi na ta način iz odbora bacnili. Tega nikar ne storimo, sicer se omadežuje vsa družba. (Hrupno pritrdjevanje, vmes pa godrnjanje dam.)

Potem je rekel gosp. J. Rozman, tajnik družbe sv. Mohorja in urednik „Mira“: Težavno pot smo imeli Korošci tu sem, ali kakor se kaže, še težavnejša nam bo nazaj. G. Koblar je marsikatero noč žrtvoval za nas, in kaj se to pravi, smo skusili mi nocoj. Pravite, da se je g. Koblar v „Slovincu“ odpovedal odborništvu, ker je čul, da se proti njemu dela. Kaj listi, kaj politika! Vse to v družbi ne velja in zato tudi ne velja, če se je odpovedal. To bo družbi škodovalo, ako ga vržete ven. Naša borba na Koroškem je zastoj, ako bi se družba razdrla. Ne nosite v družbo strankarstva! (Dobro-klici in ugovori.)

G. odvetnik dr. Kušar, podstarosta ljubljanskega „Sokola“, je govoril proti g. Koblarju, rekoč: Mi ga ne maramo, ker kaže povsod svoje strankarstvo. On nosi strankarstvo v družbo, ker je pri „Slovenskem Listu“ in tam se piše, da smo mi Nemškutarji. Politično kompromitovani ljudje ne grejo v družbo. (Klic: Potem bi jih morali veliko izbacniti!)

Č. g. dr. Opeka, kapelan v Moravčah, je rekel: Obžalujem, da se v mojem rojstnem kraju mora pričeti razdor lepe družbe. Ta skupščina bo žalostno zapisana v zgodovini naši. G. dr. Kušar je pokazal, da se njemu gre za osebo, ne za družbo. Agitacija proti Koblarju je bila zahrbtna. (Klic: Ho, ho! Javna je bila!) In v čem se je g. Koblar pregrešil, da bi bil strankarski? Edino v tem, da biča zvezo Slovencev z nemškimi liberalci. (Velik hrup, razni vsikli.)

Ker je g. dr. Medved predlagal konec debate, vnelo se je dolgo pričkanje, kdo izmed dveh še oglašanih govornikov naj zadnji pride na vrsto.

Dobil je prvi besedo č. g. Stemberger, kapelan pri Sv. Jakobu v Trstu in katehet na šoli družbe sv. Cirila in Metoda. Govoril je z povzdignjenim glasom: En prostor mora biti svet Slovincem, naša družba, ako tega nimamo, poginemo. Tržaški Slovenci smo v grozni nevarnosti. Navedel bi vam lahko najžalostnejših slučajev, kaj se godi v Trstu. V imenu onih trpinov vas prosim miru v družbi. Meni ni za ime odbornika, meni je za narod naš. Tedaj: Treuga Dei! V češki „Šolski Matici“ so zastopane razne stranke, a ne sliši se, da bi klicali: Ven iz odbora s tem ali onim, ker je politik ali

ker je pri stranki. Gospoda, jaz rečem samo Narod vas bo sodil!

Zadnji je govoril g. dr. Marolt, zdravnik vrhniški, in sicer proti Koblarju. Rekel je: Častite dame so proti Koblarju. Ko bi dame ne hotele delati za družbo, zlasti ljubljanske dame, ki so jako občutljive, potem bodele imeli vi vašega Koblarja in vaše blagajne, pa — prazne! (Velik hrup in nemir.)

S tem je bila govorniška bitka končana, pričela se je bitka z listki. G. dr. Kušar je predlagal, da naj se voli z listki in da naj tisti, ki imajo pravico glasovati, oddajajo glasovnice v roke g. prvomestnika. Volitev je trajala do dveh popoldne. G. Koblar je dobil 32, g. Šubic 123, g. Hribarja 156 in g. Svetec 157 glasov.

Preden se je pa ta volitev pričela, se je per acclamationem naglo zvršila volitev nadzorništva in razzodništva. Izvoljeni so bili v nadzorništvo gg.: Oroslov Dolenc, Martin Malenšek, Fran Povše, Fran Ravnihar in Ivan Vrhovnik, v nadzorništvo pa gg. Andrej Kalan in še nekaj drugih gospodov, ki bodo imeli razsojati prepire, katerih bi v družbi treba ne bilo.

Po zborovanju je bil fin banket na „Čitalničnem“ vrtu, godba je pridno igrala in čule so se razne napitnice, o katerih pa danes ne utegnemo poročati. Pozdravnih telegramov je došlo 30.

Naša strokovna organizacija.

Vsak pravičen in nepristransko sodeč rodoljub mora pripoznati, da je v teku štirih let, (t. j. od onega časa, ko je naš vrli Evangelist ustanovil „Slov. kat. del. društvo“ in sta začela izhajati „Glasnik“ ter „Slov. List“) naša kršč. soc. organizacija silno napredovala. Posebno ljubljanski socijalci so lahko ponosni na njo. Slabeje je z delavsko organizacijo zunaj, n. pr. v Zagorju, Trbovljah in Idriji. Pričakovalo se je mnogo od „Slov. soc. zveze“, češ, če društva stopijo v „Zvezo“, bodo imela v njej kot v svoji materi oporo. Toda preveč se je povdarjalo, da „Zveza“ ne mara kršiti samostojnosti, neodvisnosti in svobode zunanjih društev. Toda malovredna je taka neodvisnost. Kaj pomaga svoboda in samostojnost zapovedniku in njegovi mali četi vojakov, ako so obdani od vseh strani od sovražnikov, pa jim vsled „neodvisnosti“ ni od nikoder pričakovati pomoči. Na kratko rečeno: Naša kršč. soc. organizacija je pomankljiva, ker nam manjka „strokovne organizacije“. Žal, da se ni izvršil po programu vseslovenski delavski shod, ker na njem bi se bili seznanili z njo. Se že snuje za vso Avstrijo; tudi slovenska pravila so že od julija pripravljena, pa vsled nekih notranjih ovir se ne morejo še objaviti. Zavzema ta organizacija: lesno, kovinsko, tekstilno, stavbeno, železničarsko, steklarsko in rudarsko stroko. Uloge so razdeljene že na posamezne osebe, kronovine, narodnosti. Podlago tvorijo krajevne organizacije. Ako so te že ustanovljene, in sicer na dobri, nesebični podlagi, bodo lahko kar nespremenjene ostale, ali se deloma zboljšale, le v strokovno deželno in splošno (avstrijsko) organizacijo bodo vstopile. Nova pravila za krajevna društva so posebno izvrstna zato, ker so res kršč. demokratična, ne poznajo nobenega absolutizma in ima v vsem odločevati občni zbor ali odbor, ne pa posamezne osebe, ali že po pravilih stalno voljeni predsednik. Kot posebnost omenjamo, da po teh pravilih strokovna društva tudi posredujejo in podpirajo svoje ude pri hranilnih vlogah, posojilih, zavarovanju, pravnem varstvu, pri najemu stanovanj, zidanju hišic, ceni dobavi živeža (konsum) in pri iskanju dela: delavska posredovalnica.

Ker je ravno „Slovenski List“ že večkrat precej obširno govoril o ustanovitvi takih posredovalnic, zato se nam je potrebno zdelo, da prvič javno spregovorimo o strokovni organizaciji, da povemo, kaj pravijo pravila za to novo strokovno organizacijo o njih. Gotovo je namreč, da je strokovna organizacija potrebna, gotovo je tudi, da se bode upeljala ravno na podlagi teh res mojstersko sestavljenih pravil; zato bi

ne kazalo prihiteti se in na kakšen drug način vpeljati teh posredovalnic.

§ 70. pravi: „Društvo uvede posredovalnico za delo, katera preskrbuje udom službo v društvenem delokrožju. Krajevna posredovalnica stoji v zvezi z glavnimi posredovalnicami posameznih strokovnih Zvez in naznanja službe, katerih z domačimi društveniki ni mogla spopolniti, ob enem pa sprejema naznanila o izpraznjenih službah.

§ 71. spodbuja društveni odbor k temu, naj nagiblje delodajalce, da mu naznanijo prazna mesta.

§ 72. Delavec in delodajalec, ki se hočeta posluževati posredovalnic, naj rabita pri svojih ponudbah predpisane kolkovine.

§ 74. Ako prosilec v krajevni posredovalnici ne dobi službe, odpošlje društveni odbor kolek glavni posredovalnici.

§ 76. Ako se za izpraznjeno mesto ne oglasi nobeden prosilec, odpošlje odbor ponudbene listke glavni posredovalnici dotičnih strokovnih zvez.

§ 77. Društveni občni zbor lahko sklene, da se za vsak ponudbeni, oziroma prosilni kolek plača majhen znesek v korist društvene blagajne.

Tako pravila za krajevna društva.

§ 21. pravil za (različne) strokovne zveze (v Cislajtani) pa pravi: „Glavno posredovalnico za delo, ki naj n. pr. posreduje delo rudarjem itd.), vodi zvezna pisarna. Njeno opravilo obstoja v tem:

1. Pogaja se s pripravniimi podvzetji glede posredovanja izpraznjenih služb.

2. Prevzema seznam izpraznjenih služb od strani krajevnih posredovalnic.

3. Oddaja izkaze o izpraznjenih službah na krajevna društva.

Kakor hitro se nam toraj posreči vpeljati organizacijo za vse stroke — in dokler se to ne zgodi, je naša organizacija nepopolna in piškava — dobili bomo ob enem ž njo praktične posredovalnice, v prvi vrsti za brezposelne delavce, ki so udje ene ali druge strokovne organizacije. Pri teh posredovalnicah pa bi se oglašali prav radi tudi neudje. In če bi ti po posredovalnici dobili delo, bi gotovo iz hvaležnosti radi vstopili v organizacijo.

Ker pa strokovna organizacija ne more kar čez noč „zrasti“, je najbolje, da začne „Zveza“ resno razmišljevati o ustanovitvi take posredovalnice, ker gotovo je, da je ljubljanski magistrat ne bode vstvaril. Kos te socijalne naloge pa že spolnuje Josefimum, zavod na Poljanah. V dosego tega namena bi se dobil prostor (s podporo od strani magistrata?!), določil gotov uradni čas, izbral pripraven društvenik, ki bi vodil novo posredovalnico. Delodajalci, ki bi rabili delavcev ali poslov (hlapec, dekla, kuharica), pomočnika, učenca itd.), pošiljali bi samo ponudbene listke, kateri bi bili na razpolago deloiskalcem.

Nasprotno pa bi tudi ti oddajali pri tej posredovalnici prosilne listke. Tako bi poslom in delavcem ne bilo treba kar na „slepo srečo“ hoditi v mesto, ampak bi se lahko pismeno obračali na to posredovalnico.

To je seveda še le nekaj teoretičen, v historici „zmašen“ načrt, o katerem je pa treba na vsak način razmišljevati, da se prej ko mogoče uresniči.

Vsekako naj bodo te vrstice v spodbudo, da se prične pripravljati odbor za organizacijski shod „Slovenske krščansko-socijalne zveze“, ki bode, kakor čujemo še letos, resno pečati z oživiljenjem strokovne organizacije!

Politiški pregled.

Državni zbor bode baje sklican na dan 12. septembra. Tako poročajo z Dunaja.

Dunajski kršč. socijalci bili so prvi, ki so se po „krščansko-socijalni zvezi državnih poslancev“ oglašili proti sladkornemu davku. Sedaj se je proti njemu oglašil tudi dunajski občinski svet, ki je pozval vlado, naj skliče državni zbor, da izreče svojo sodbo o novih davkih in o nagodbi.

Plače državnih slug se bodo povišale menda 1. septembra. Tako hiti zagotavljati vlada, ko je zvedela, da krščanski socijalci na Dunaju pripravljajo shod državnih slug.

Ni še vse liberalno! V Dornbirnu se je vršil shod avstrijskih katoliških učiteljev. Navzočnih je bilo 2000 učiteljev. Zborovali so brez psovka in brez surovosti.

Proti „Bismarck Ringu“ so se pričeli gibati v Celovcu. Nekaj občinskih svetnikov je vsled sklepa občinskega sveta, da tudi Celovec imej svoj „Bismarck ring“, odložilo mandate, mej občinstvom pa kroži protestna adresa. Ni dvoma, da se bodo z Bismarckovanjem nezadovoljni nemški elementi le blamovali. Predolgo so podpirali nemške nacionalce.

Občinske volitve v Dalmaciji so stranki prava prinesle v prvi vrsti sijajno zadoščenje v Dubrovniku in v Kotoru. Slava zavednim volilcem! V Makarski in Splitu so zmagale intrige narodne stranke. V Vrlici so zmagali združeni Srbi in Lah. Zvezo Srbov in Lahov so sebnopriporočajo iz Črne Gore najodličnejši ondotni krogi. Volitve so pokazale, da ima stranka prava jako mnogo moči, treba le, da jih organizuje v jednotno postopanje.

Vzor zborovanja je bila mirovna konferenca v Hagu, ki se je ravnokar končala. Samo dobri predlogi, skoro vsak se je vsprejel z veliko večino, nekteri celo samo proti jednemu glasu. Obveljal pa še ni noben. Določili so namreč že naprej, da bodo obveljali oni predlogi, ki bodo na konferenci vzprejeti jednoglasno. Tega pa ni bilo. Navadno je predlagala kaka velevlast, ki nima kakega vojskeinega sredstva, naj se isto odstrani; zoper to pa je glasoval zopet zastopnik države, katera ga ima. In tako je mirovna konferenca ob koncu bila tam, kjer je bila v začetku. Delali so pa tako: Ruska predlaga, naj se prepove uporaba strahovitih topov „Dumdum“, ki jih ima samo Anglija. Vse države so bile za to, Anglija ne. Predlog je pal. Nasvetovalo se je stalno mirovno razsodišče — Nemčija, Avstrija, Italija, Turčija so bile zoper. Ergo propal predlog. Avstrija je predlagala, naj se odstranijo v pomorskih bitkah podvodni torpedi, ki jih ima samo Francija. Odbito. In tako dalje, prav veselo. Gospodje delegati pa so pobirali mastne dijete in razpravljali in se zabavali časih dobro, časih slabo. Tako daleč je na vse zadnje prišel znameniti predlog ruskega carja za splošno razoroženje!

V Wiesbadenu se bodeta sešla tekoči mesec ruski in nemški car.

Laška vlada hoče strogo postopati proti občinskim zastopom, v katerih so si priborili socijalisti večino. Govori se, da bode vse razpustila.

Iz Pekinga javljajo, da je ondi ruska vlada osnovala in otvorila šolo, v kateri uči Kitajce ruskega jezika in jih vzgaja za železniške uradnike. Angleži radi tega godrnjajo.

Domače novice.

Cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine, prosimo, da to store tekom tedna. Priporočamo se za nabiranje novih naročnikov. Zadnji dnevi so pokazali, kako silno potreben je „S. List“, ker se nekateri ljudje odkrito povedane resnice tako grozno bojijo. Nam je pa resnica nad vse!

Osebnosti. G. Pavel Valjavec je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava. — Prezentovan je č. g. Janez Hromec, župnik na Novi Oslci, za župnijo Šenturška Gora. — Dne 31. julija t. l. je doživel zlato mašo vpokojeni knezoškof. kancelar č. g. Martin Pogačar. — Kanonik vitez Premierstein je umrl v Olomucu star 66 let. — Novo mašo je imel preteklo nedeljo v Štanjelu na Krasu č. g. Fran Abram. Njegove nove maše se je udeležil tudi drž. posl. dr. Krek. — G. Jakob Turk je napravil na dunajski tehniki zadnji izpit iz kemije. — Dr. Simon Pertot, zdravnik v tržaški bolnici, vrl slovenski rodoljub, je stopil v pokoj. Celo Lahi pripoznavajo njegovo veliko znanost. — Poročil se je v Pulju g. Lacko Križ, načelnik istrske vinarske zadruge, z gđ. Arabelo Rieger. Bilo srečno!

Proti sladkornemu davku zavrelo je tudi v Ljubljani. „Narod“ je hotel pokazati na krščanske socijalce, da se nič ne oglase, a oglašili so se že takrat, ko je vlada prišla na dan z mislijo o sladkornem davku, in svoj protest proti novemu davku so naznanili prej, predno se je zganilo kako drugo društvo, n. pr. napredno „Slovensko društvo“ v Ljubljani. Jutri ob 1/2 10. uri dopoldne priredi „Slovensko katoliško delavsko društvo“ na starem strelišču javen shod z naslednjim dnevnim redom: 1.) Novi sladkorni davek, 2.) Zakaj vlada § 14? Delavci, delavke in njihovi prijatelji, udeležite se tega važnega shoda v najobilnejšem številu! — Bog ve, kedaj bode posl. Kušar svojim volilcem priporočil pridno plačevati nove davke in kedaj bode občinski svet ljubljanski pooblastil n. pr. najuglednejšega slovenskega parlamentarca dr. Ferjančiča, da pove grofu Thunu, kako silno zadovoljno je vse z njegovo vlado.

Slovenski krščanski socijalci med Hrvati. „Hrvatska Domovina“ naznanja pod naslovom „Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza iz Ljubljane v Zagrebu“ tole: „Na putu u Karlovac na slavu bratskog hrvatskog radničkog društva stići će „slovenska krščansko socialna delavska sveza“ korporativno u Zagreb u ponedeljak dne 14. kolovoza o. g. u 7 sati i 47 časaka na večer. Dne 15. o. m. polaze braća Slovenci u Karlovac. Na koji će kolodvor „Sveza“ stići, to ćemo naknadno javiti. Braću Slovence već danas pozdravljamo srdačnom dobrodošlicom uz želju, da im boravak medju braćom Hrvatima bude čim ugodniji. Do vidjenja u Zagrebu, do vidjenja u Karlovcu!“

Delavsko gledališče v Ljubljani. Tudi letos bode delavsko gledališče s svojimi izbornimi močmi priredilo nekaj predstav. Treba pa bi bilo dobrih iger, katerih Slovenci nimamo v izobilju. Treba bi bilo iger socijalne vsebine! Taka predstava koristi več, nego deset shodov, zato naj bi naši gospodje pisatelji se resno poprijeli tega dela. „Slovenska krščansko-socijalna zveza“ bi potem ta dela, ako bi se oglasilo dovolj naročnikov, izdala v posebnih knjižicah, kar bi bilo sebnopripravno za društvene zabave po deželi. Dobrodošli so tudi prevodi kakih iger iz češčine ali drugih jezikov. Vsa dotična naznanila vsprejema „Zveza.“ Upamo, da ta poziv ne bode brez vspeha.

Družba sv. Mohorja. Rojakom naznanjamo veselo novico, da je število udov družbe sv. Mohorja tudi letos napredovalo! Naša družba šteje namreč 78.103 ude, t. j. 972 več, kakor lani, in 6563 več, kakor predlanskim. Izkaz kaže, da je družba najbolj napredovala v krški škofiji (424), v lavantinski (364) in tržaško-koperski (103). Nazadovala je najbolj v ljubljanski (!) (149). V drugih je ostalo število nekako na isti visočini, kakor lani. Udom se bode torej razdelilo **vkup 468.618 knjig**. Za prihodnje leto (1900) pripravlja odbor Mohorjanom že sedaj lep knjižni dar. Izdal bode II. zvezek „Slovenske Pesmarice“, ki se je že od mnogo strani zahteval, lepo okrašeno knjigo „Anton Martin Slomšek“, Ligvorijevo „Priprava na smrt“ itd. — Odbor se nadeja, da bode tako družbi ohranil stare ude ter privabil še prav mnogo novih.

Slavnost gasilcev v Ljubljani. Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo priredi dne 9., 10. in 11. septembra 1899 slavnostno blagoslovljenje in otvoritev „Mestnega doma“. Spored slavnosti: V soboto, 9. septembra 1899: a) od 1 ure popoldne pričakovanje in pozdravljanje društev in gostov pri vseh vlakih ter spremljevanje istih v mesto; b) ob 4. uri popoldne shod deželnih gasilnih društev; c) ob 7. uri zvečer zbiranje društev in deputacij pred mestno hišo na Mestnem trgu in od tod odhod k podoknici gosp. župana ljubljanskega in gosp. predsednika zveze in nadzornika kranjskih gasilnih društev; d) po serenadi koncert v restavraciji pri „Zvezdi“. — V nedeljo, 10. septembra: a) ob 5. uri zjutraj budnica po mestu. Proga: Iz „Mestnega doma“ čez mesarski most, po sv. Petra cesti, skozi Prešernove in Šelenburgove ulice, po Kongresnem trgu, skozi Gosposke ulice, po Turjaškem trgu, po Bregu, čez Št. Jakobski

most, po Starem, Mestnem in Vodnikovem trgu v „Mestni dom“; b) ob polu 9. uri zbiranje društev pred „Narodnim domom“, od tod skupni odhod pred „Mestni dom“ k sv. maši na prostem. Pričetek maše ob 10. uri. Proga: Bleiweisova cesta, Erjavčeva cesta, Gradišče, Kongresni trg Gosposke ulice, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba most, Stari, Mestni, Vodnikov trg; c) po sv. maši blagoslovljenje gasilnega orodja in „Mestnega doma“ ter izročitev istega gasilnemu društvu; d) ob polu 1. ure skupni obed na vrtu pri „Zvezdi“ in pri Hafnerju; e) ob polu 3. ure popoldne velika vaja na Vodnikovem trgu; f) ob 4. uri popoldne zbiranje društev pred „Mestnim domom“ in od tod skupni odhod h koncertu na Koslerjevem vrtu. — Vstopnina 30 kr. Društva in deputacije so vstopnine proste. — V ponedeljek, 11. septembra: izleti v okolico.

Novo slovensko dramo je spisal profesor Stritar. Drama ima naslov „Logarjevi“ ter ima pet dejanj. Izide v posebni knjižici.

Nesreča na Mangartu. Pretekli petek se je na Mangartu ponesrečil dunajski učitelj Julij Hentschel, ki je šel na goro brez vodnika. Rešili so ga pravočasno, ker so čuli njegove klice na pomoč. Poškodoval se je na glavi.

Železniška nesreča pri Celovcu. Dne 31. julija se je ob polnoči dogodila grozna nesreča na železnici pri Sinči Vesi. Brzovlak, ki je vozil proti Mariboru je skočil s tira. Trije zadnji vozovi so se prekucnili čez 15 metrov visok nasip, vsi drugi vozovi so bili več ali manj poškodovani. Dve osebi ste mrtvi, več težko ranjenih. Naj bi pač ta zopetna nesreča spametovala južno železnico, da bode nastavila več železniških čuvajev, ker sedanje število ima prenaporno delo, da bi moglo vedno vestno pregledati vso progo. Odškodnine bode železnica morala plačati nad 200.000 gl.

Na adreso južne železnice. Poroča se nam o prav lepem slučaju, ki kaže, kake uradnike ima južna železnica v Trstu. Gosp. Francesco Scapin v Trstu je poslal na radeško konsumno društvo pri Zidanem mostu dne 22. julija 2 vreči riža. Še-le dne 25. pr. m. pa dobi od južne železnice obvestilo, da ne vedo, kje je Zidani Most. Naposled so odposlali blago šele, ko se je zbrisalo ime Zidani Most in napisalo „Steinbrück“. Prav bi bilo, da se o takem predrzmem postopanju uradnikov konsumno društvo v Ra dečah pritoži na pristojno mesto.

Čitalnica v Spodnji Šiški vabi k vrtni veselici, katero priredi v nedeljo, dne 6. avgusta 1899. l. pri Pogačniku „k Združenju“ v Spodnji Šiški v korist zgradbe „Vodnikovega doma“ s prijaznim sodelovanjem slav. slov. del pevskega društva „Slavec“ in sl. vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold II. kralj Belgijcev št. 27. Na vsporedu je 18 velezanimivih točk, mej njimi nova skladba prof. Gerbića: „Pozdrav pomladi“. Poleg mešanega zbora šišenske Čitalnice nastopi zbor „Slavec“. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20. kr.; otroci plačajo 10 kr.; člani društva so vstopnine prosti. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. Z ozirom na blagi namen naj bi Ljubljancan je jutri v obilem številu pohodili v prijazno Šiško.

V Selce pri Škofji Loki, kjer je tekla zibelka dr. Jan. Ev. Kreku, bode priredila dne 13. t. m. izlet „Slovensko kršč. soc. zveza“ iz Ljubljane. Tedaj se v Selcih blagoslovi nova zastava pevskega društvu „Ratitovec“. Odhod iz Ljubljane v nedeljo dne 13. t. m. z jutranjim gorenjskim vlakom z južnega kolodvora.

Knezoškof dr. Jeglič je dal društvu „Rudeči križ“ na razpolago grad z vrtom v Goričah, da se v slučaju vojske porabi v društvene namene.

Pri „Narodnem Domu“ v Ljubljani se čudno postopa. Vemo za slučaj, da se je akcija vplačala že pred leti, a akcije še do danes od nikoder ni. Ali se akcije dajo samo napredni gospodi, od nenapredne se pa samo denar vsprejema?

Iz Kranja se nam poroča: 11. t. m. praznoval bode naš župan petindvajset let svojega delovanja kot župan. Meščani priredili mu bodo raznovrstne ovacije, med drugimi slavnostni banket, h kateremu so vabljeni vsi davkopla-

čevalci. Kakor se sliši iz merodajnih, dobro poučenih krogov, misli tam župan svojo župansko dostojanstvo slavnostno odložiti, — kar bi pa bilo glede na blagor in napredek našega mesta prav zelo „obžalovati“.

Branite slovensko zemljo! Tržiški Slovenci imajo sedaj priliko, da se združijo v obrambo Slovenstva v Trziču. G. kapelan Nadrah v Trziču predlaga, naj si Slovenci v Trziču osnujejo političko društvo za Trzič. Samo tako društvo more čvrsto uplivati na razvoj slovenskega življa v Trziču. Ker je predlog za slovensko stvar važen, bi bilo prav, skoro slišati mnenje tržiških „Narodovcev“.

Svoj dom, vsaj za dobo petih let, dobe v Trstu „Čitalnica“, „Delav. podporno društvo“, „Kolo“, „Sokol“ in posojilnica v prostorih „Pri zelenem hribu“. Za dobo 5 let je podpisana pogodba z gosp. Koslerjem iz Ljubljane.

Za volilno pravico v ljubljanski občinski zastop se je pričela pripravljati odločna akcija. Preteklo nedeljo je bil na starem strelišču shod, katerega se je udeležilo 400 delavcev. Ko se vrnejo občinski očetje iz počitnic, tedaj se priredi nastop našega ljubljanskega delavstva za razširjenje volilne pravice v občinski zastop. Prej pa še popraša deputacija delavcev župana Hribarja, kam so izginile vse dosedanje resolucije delavcev.

Rok Drogenik, znani socijalni demokrat, ki je spisal prepovedano knjigo „Božji namestniki v pravi podobi“, je odstopil od socijalne demokracije. Spoznal je njene zmote.

Iz knjigotržva: „Materina žrtev“, pripovedka iz Dalmacije. Poslovenil P. M. S tremi slikami. Stranij 188. Cena 50 kr. Založil in prodaja Anton Turk, knjigotržec v Ljubljani. Podjetnost knjigarja g. Turka smo že večkrat pohvalili, tudi to pot priporočamo njegovo najnovejšo izdanje, ki obsega prav lepo in podučno povest. — „Mati božja na blejskem otoku“, založil in prodaja A. Turk. Stranij 30, cena 12 kr.

Slovensko gibanje na Stajarskem. Jutri bode zborovanje na Teharjih. — Drž. poslanec dr. Gregorec ima jutri shod na Slivnici. — V Št. Ilju pod Turjakom so ustanovili kmetijsko zadruho. — Dne 15. in 16. avg. priredi „Čitalnica“ v Konjicah otvoritveno slavnost. Pri slavnosti sodelujejo mnoga spodnještajarska pevska društva, tamburaška društva ter svirati dve godbi.

Svarilo. Nekateri ljudje radi zapišejo na pismih na mestu ime kraja, besedo „tukaj“. To je pa jako nevarno. Pismo, ki je bilo v Trstu oddano na uredništvo „Edinosti“ in je nosilo na naslovu besedo „tukaj“ — je šlo na Ogersko v „Tokaj“, ker avstrijski poštni uradniki na Slovenskem ne znajo povsod slovenščine.

Krsčansko - socijalni delavci v Mariboru skličejo prihodnje dni shod, na katerem se bo govorilo o sladkornem davku ter kdo ga je zakrivil.

Vabilo k srečkanju, katero priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe Lancovo, Radovljica in Predtrg v nedeljo, dne 6. avgusta 1899. leta ob 3. uri popoldne pri Ant. Šustaršiču (Pižu) na Lancovem. Vspored: 1. Ob 3. uri se prične prodaja listkov. 2. Mej prodajo listkov bode svirala Radovljiška godba. 3. Ob 6 uri se bodo delili dobinki. Darila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Srebrne petake dobimo s papirnatimi vred v kratkem času. Malo težko jih bode nositi, če jih bo kdo veliko imel v žepu.

Birmovanje v ljubljanski škofiji V Krašnji je bila sv. birma v torek 1. avgusta, v Blagovici v sredo 2. avgusta, v Češnjicah v četrtek 3. avgusta, v Sv. Ožbaltu v petek 4. avgusta, v Št. Gotardu danes. Jutri bo sv. birma v Čemšeniku, božja pot na sv. Planino, v ponedeljek 7. avgusta, sv. birma v Zagorju v torek 8. avgusta, v Izlakah v sredo 9. avgusta, v četrtek 10. avgusta v Kolovratu, v Pečah v petek 11. avgusta, božja pot k sv. Valentinu v soboto 12. avgusta, sv. birma v Moravčah v nedeljo 13. avgusta. — V Ihanu bo sv. birma v nedeljo 20. avgusta, v Dolu v ponedeljek 21. avgusta, pri Sv. Heleni v torek 22. avgusta, v Hotiču v

sredo 23. avgusta, na Savi v četrtek 24. avgusta, v Št. Lambertu v petek 25. avgusta, na Sv. Gori v soboto 26. avgusta, na Vačah v nedeljo 27. avgusta.

Na pomoč Višnjanu, v katerega občinski h blagajnah je prejšnja laška večina izvršila grozno opustošenje, je priskočila neka hrvaška banka. Poplačala bode vse dolgove in ne bode tirjala od občine več kakor 5 % letne anuitete. Ob takih činih ni čudo, da se celo italijanski kmetje prično otresati svojih dosedanjih „osrečevalcev“ iz laškega tabora.

Za Jeranovo dijaško mizo je oskrbnništvo letos porabilo 2800 gl. ter je podpiralo 140 dijakov. Revnih in pridnih dijakov je toliko, da je oskrbnništvo za prihodnje šolsko leto v velikih skrbeh. Kdor le zamore odtrgati si nekaj desetice, pošlje naj jih oskrbniku g. kanoniku Andreju Kalanu v Ljubljani ter s tem priskoči na pomoč učeči se mladini.

Čuden ogenj za slovensko ljudsko šolo v Trstu so pokazali tržiški socijalni demokratje. „Edinost“ je prinesla nedavno dolgo poročilo o „slovenskih socijalistov“ shodu, na katerem je govoril znani Kristan za slovensko ljudsko šolo v Trstu in predlagal dotično resolucijo. Ta „ogenj“ pa se je vnel radi tega-le: V Trstu nameravajo otvoriti konvikt očetje Salezijanci. V ta zavod, — kakor poroča „Novi List“ v Trstu — ki bi bil neodvisen od tržiških Židov, bi pošiljali svoje otroke tudi mnogi slovenski proletarci in izključeno ni, da bi ne dobivali slovenski otroci pouka v materinem jeziku, ker imamo več Slovencev-Salezijancev, ki v kratkem postanejo učitelji. A, Bog váruj! Zakaj sociji sovražijo redovnike, ne vemo, vemo pa, da če socijalni demokrat Albin Kristan govori za slovensko šolo, potem pač velja izrek: „Timeo Danaos . . .“. V Lillu na Francoskem so socijalni demokrati, ko je sodišče zaprlo brata Flamidiena, okna pobili šolskim bratom, ko so pa Flamidiena kot nedolžnika izpustili, so okna pobili — jezuitom! Tudi „Edinost“ bi lahko vedela, da sociji v tej zadevi ne morejo imeti čistih namenov, ker imajo v programu verski in narodni indeferentizem, v dejanju pa sovraštvo do vere in narodnosti.

Slovenci v Ameriki. Slovenska šola sv. Jožefa v Jolietu je zaključila svoje šolsko leto z javno predstavo, ki je obsegala 24 točk v slovenščini in angleščini. Mnogobrojno navzočni Jolietčani niso mogli prehoviti izbornega učnega uspeha, katerega so na tej prvi slovenski šoli v Ameriki dosegle šolske sestre.

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“. Neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam, lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati. Spisal Jožef Valenčič. — V dvajsetih poglavjih, z 152. paragrafi, na 254 straneh, razpravlja knjiga vse podrobnosti, ki so potrebne omikanemu človeku. Vso to tvarino je pisatelj razdelil v tri dele: moralno-duševni del, v npravstveno osebnostni del in v npravstveno družabni del. Slovenci doslej nismo imeli tako obširne, ob enem pregledne in dobro sestavljene knjige te vrste, potrebna pa je bila jako. Gosp. Valenčič je z velikim trudom zbral gradivo tako odlično, da knjigo s ponosom pokažemo tudi tujcem. Prav lepo pravi pisatelj o pravi omiki: „Najugodnejša in najboljša podlaga vseh podlag je bila, je in bo za vse, povsod in vselej le vera v Boga in v Njegove skrivnosti. Ta svetinja je neugasna luč v temi, neugasni izvir vse sreče, začetek in zvršetak vseh čednosti; vera je krepčalni balzam, ki umiri in osrči človeka v nevarnosti, mu da tolažbo in upanje v nesreči in britkosti ter ga prijetno spodbuja k vestnemu izpolnjevanju vseh dolžnostij. Vera je splošna podlaga človeškega obstanka, miru in varnosti, prava vera je največja pomoč tudi v takih slučajih, kjer ne morejo pomagati vse posvetne moči. Zato je sveta dolžnost človeka, da dobro pozna prava verska načela, da se z njimi napolni, jih uzvišeno časti, dobra dela neutrudljivo goji in po možnosti širi, kakor tudi pazljivo varuje in odločno brani pred vsemi napadi.“ Ker je knjiga pisana v pravem duhu, priporočati jo je vsem Slovincem, ne bilo naj

bi se posebno slovenskega društva, ki bi ne imelo te knjige v svoji knjižnici, če mogoče, v več izvodih. Knjigo prodaja samo pisatelj in založnik v Ljubljani Stari trg št. 4. III. nadstopje za 1 gl. 80 kr. ter jo pošilja za predplačilo ali proti poštenu povzetju.

Slovenskim zadrugam! „Hrvatski radniški glas“ piše: „Tim povodom, što su se neka slovenska konzumna društva obratila na nas, da im označimo koju solidnu kršćansku firmu za nabavu žitka u Sisku, preporučamo i njima i svim drugima, koji se bave žitnim prometom, da bi svoje potrebe namirivali samo kod koje od sliedećih pouzdatih kršćanskih tvrdka, Benović, Šipuš i dr. Rankl, Cvetnić, Skolneković, Mesler. Ujedno izjavljujemo, da je naš dični narodni zastupnik, velenčeni g. Grga Tuškan, pripravan dobrovoljno i besplatno posredovati u svakom eventualnom slučaju, bilo poslovne ili pravne naravi.“

Papežev red je dobila znana dobrotnica gospa Kočevarjeva v Krškem.

Slovensko gibanje v Ameriki. „K. S. K. Jednota“ američkih Slovencev je brojila do 1. junija t. l. 1911 članov. — Lepo slavnost so ameriški Slovenci imeli začetkom julija v Anacondi Mont. Društvi sv. Jožefa in sv. Jurija ste blagoslovili svoji zastavi. Sprevod Slovencev po mestu je bil veličasten. Svirala je slovenska godba. V mestu imajo Slovenci 3 podporna društva. V Anacondi je v občinskem svetu 6 slovenskih zastopnikov že od l. 1890. Pri volitvah vsi Slovenci nastopajo složno.

Celjski Wolfovci so sklenili, českim dijakom zabraniti vstop v mesto, ako bi hoteli iti pogledat „Narodni dom“. Jako svobodomiselnost!

Zastop občine Višnjana je tržaško namestništvo dne 27. julija razpustilo.

Razne stvari.

Iz Hrvatske. V Zagrebu se snujeta dve velevažni društvi: „I. hrvatsko kršćansko skladišče kože“ in „Hrvatska učiteljska štedovna i pedujamna zadruga“. Mnogo se dela tudi na ustrojstvu visoke tehnične šole v Zagrebu. — Zagrebski trgovski pomočniki so dosegli, da se prodajalnice zapirajo ob istem času ob 7. oziroma 8. uri. Ljubljanski trgovski pomočniki so premalo energični, da bi kaj sličnega dosegli.

Nov sovražnik trte. V zahodnih vinogradnih okrajih Severne Amerike se je prikazal nov trtni sovražnik, neka gliva, imenovana siva gniloba. Gliva se nareja na grozdnih jagodah, ki se vled tega počasi vsušijo in dobroto vina zelo pokvari. Sredstvo, s katerim bi se mogel ta sovražnik vinogradnikov uspešno zatirati, še ni znano.

Pokrajinske razstave na Češkem. V Červenem Kostelci bo zanimljiva razstava tekstilne obrti avgusta meseca. V Berounu bode od 2. do 17. septembra „gospodarsko-obrtna in rokodelska razstava“. V Strakoniceh bo otvorjena dne 7. septembra „gospodarsko-obrtna in šolska razstava“, trajajoča do 11. septembra. Na to razstavo napravijo izlet vsa čebelarska društva iz južnega Češkega.

„Češki dom na Dunaju“, registrovano društvo z omejeno zavezo, ima namen češkemu občinstvu ob Donavi preskrbeti reprezentančno središče in pozivlje vsakega Čeha in Slovana, kateremu razvoj češčine na Dunaju ni deveta briga, naj pripomore s svojim prispevkom, da se društvo gospodarski okrepi. Društvenik lahko postane vsaka posamezna oseba ali pa korporacija, če se je pismeno oglasila pri društvu. Posamezni deleži znašajo po dvajset kron in se morajo plačati takoj pri oglašju. Društveniki garantirajo za obveze društva na omejen način, t. j. vsak s svojim dvakratnim deležem. Sedež in pisarna društva se nahajata v I. okraju, Bräunerstrasse št. 7. Priporočamo to narodno podjetje vsem dunajskim Slovincem. Čehi so na Dunaju tako rekoč pionirji slovanske misli, ki pripravljajo pot in prostor i ostalim bratskim narodom. Priporočamo to podjetje tem ložje, ker prispevek, ki se pošlje društvu, ne bo darovan, ampak varno in dobro vložen, kakor v hranilnici. Upravni odbor naznanja, da znaša doslej

celotno njegovo imetje 21.130 kron. Članov je 171, ki so plačali 926 deležev.

Češka kolesarska zveza se bo ustanovila, kakor se je sklenilo na shodu kluba dne 11. junija v Nimburku. Organizacijo ima v rokah klub „Čechie“ na Kr. Vinogradih. Posnemali bodo sokolsko organizacijo.

V Lwovu na magistratu so očetje časih tudi čudni. Svetovalca posl. Piętak in Marchwicki sta se ozmerjala z lumpi, tatovi, podkupljenci itd. Posl. Piętak je klical, da se bode moralo na rötovžu malo „pomesti“. Sedaj bo seveda dvoboj. Škoda, da se v Ljubljani ne zgodi nikoli tak „tejater“.

Sanatorij za tuberkulozne bolnike na Češkem. Ta ideja se bo kmalu uresničila. Zdravniški krogi v „Spolku českých lékařů“ in ženski v „Ustrědní spolek českých žen“ se zelo brigajo za to akcijo. Denarni prispevki se množe. Prišli sta tudi že dve ponudbi, da bi društvu kupili za sanatorij zemljišča v gozdnatih pokrajinah na Češkem, kjer bi se postavilo zdravilišče. Pravila so že pripravljena.

Goethejevo stoinpetdesetletnico bodo praznovali ta mesec Nemci. Časopisi sedaj mnogo pišejo o tem velikem brezvercu. Nacionálni časopisi s slastjo poročajo, da je imel Goethe tako dober humor, da je celo priljubljenemu jpsu Joliju v Lipskem pripravil božično drevesce, pod katero je postavil jaslice z božjim detetom iz sladkorja. Ko je Joli stal pred božičnim drevescem, je hitro zadišal sladkor in istotako hitro je pohrustal božje dete v veliko zabavo duhovitega Goetheja. Tak humor in duhovitost je pač nemška surovost.

Brzjav brez žice. Poskusi, z rovo iznajdbo brzjaviti brez žice, so se delali iz tržaškega svetilnika med Trstom in Benetkami. Jeden stroj je bil nameščen v Trstu 80 metrov nad morjem, drugi pa na Lloydovem parniku v Benetkah. Poskus je popolnoma uspel.

Število samostojnih obrti v Avstriji je l. 1892. znašalo 829554, a l. 1897. 890.251.

Ure, ki govore, imajo v Švici. Budilke kličejo n. pr.: „6 je ura, vstani!“ Skoro bodo prišle te ure tudi drugod v promet. Ako je le res!

„Dum — dum“. Jedva je angleški veleposlanik „miru“ na konferenci v Hagu obvaroval za britansko armado uporabo teh pogubonosnih in nevarnih topov, jih že ekspedirajo angleški generali v južno Afriko, da bodo tam z njimi širili evropsko kulturo in naš evropski sladki „mir“.

V papirnici kneza Paskeviča so pred 5 meseci uvedli namesto 12urnega 8urni delavnik. Ravnatelj izjavlja, da delavci delajo sedaj mnogo vestnejše, v tehniškem oziru pa kakor prej. Hkrati se je plača zvišala za 1 odstotek. Delavci so sedaj bolj veseli in zadovoljni, prejšnja lenoba izginja. Pridobljeni čas porabljajo delavci v svojih rodbinah, zlasti oni, ki imajo kaj zemljišča. Doba 5 mesecev je seveda prekratka, da bi se v nji spoznale in priznale vse ugodnosti skrajšanega delavnika; a to, kar se je spoznalo, zagovarja upeljava skrajšanega delavnika povsodi.

Dohodki dveh mož v državni avstrijski službi. Ministerski predsednik grof Thun ima letnih dohodkov 45000 gl. iz državne blagajne, (12.000 gl. za službo, 14000 gl. funkcijske doklade, 15000 gl. aktivne doklade in 4000 gl. za potovalne stroške). — Pisar pri c. kr. uradih ima letnih dohodkov 250 gl. tudi iz državne blagajne. Oni ima za podčrtanje svojega imena s peresom ali za „blagonosno“ naredbo po § 14. tisoče, ta pa za celoletno umorno delo par nikelnastih grošev.

Najnovejše vesti.

Društvo „Sloga“ v Gorici je izključilo dr. Tumo na podlagi § 4 svojih pravil, ki pravi, da se izključijo tisti, ki ovirajo dosego društvenih namenov.

Zaupnice je začel dobivati od občin na Goriškem g. dr. Gregorčič. Nam se zdi, da se bo na Goriškem kmalu zjasnilo tudi tistim, katerim se še ni.

Društvo „Sloga“ se je v seji 1. t. m. konstituiralo, in sicer je izvoljen podpredsednikom

dr. Rojic, tajnikom dr. Franko, blagajnikom kapelan Dermastija. Ustanovilo se je mesto društvenega uradnika. „Sloga“ namerava napraviti po deželi več javnih shodov.

„Pomočniki nemških obstrukcionistov“. Ta naslov je v včerajšnjih „Novicah“ dalo neko prismođe slovenskim kršćanskim socijalcem, ki niso zadovoljni z novim sladkornim davkom. Možic je menda prezrl, da je na vsporedu jutrišnjega shoda ljubljanskih kršč. socijalcev tudi točka: „Zakaj vlada § 14.“ Naprednjakom pa je sploh težko vstreči, v „Narodu“ blatijo kršćanske socijalce, da se ne zganejo proti sladkornemu davku, v „Novicah“ pa jih napadajo, ker slovesno izjavljajo, da se z novim sladkornim davkom ne strinjajo, s katerim se ne more strinjati noben prijatelj ljudstva.

Moč „Slovenskega Lista“. Bojé se nas pa „Narodovci“! Zadnjič smo jih bili potipali, ko so pisali v „Narodu“, da je kršćanska vera hujši kot kolera, in primoran je bil „Slovenski Narod“ potem povedati svojim talcem, da so mislili le angleško vero, ne pa katoliško, kajti katoliški misijonarji so sicer po vsem svetu, Klemenčič jih pa v Avstraliji vender še ni zasledil. Mi bi bili pa veseli, ko bi „Narodovci“ uredniki vsaj angleško vero imeli, a je ne marajo. So že morali zavohati, da tudi ona prepoveduje liberalizem.

Dunajski občinski svet je vsprejel od večine predlagano resolucijo proti uporabi § 14., katerega je ustvarila liberalna stranka.

Proti češkim poslancem ostro pišejo češki radikalni listi. Poslanci postajajo obupani, ko vidijo, da ministerstvo, v katerem sedi njih rojak dr. Kaizl, uporablja vsa sredstva le v povišanje davka, ničesar pa ne stori, da bi ugodil zahtevam češkega naroda. V Avstriji res Slovani ne pridemo naprej.

V Bruselju je ministerstvo odstopilo. S sestavo novega ministerstva je težava. Socijalno-demokratski poslanci so se razdvojili zaradi načrta volilnega zistema.

Naše zabave in veselice.

Po mislih nam hodijo same reforme, kako bi se izpremenilo to in ono. Prav radi pa pozabljam pri tem jedno, ki je jako važna in katero lahko izvedemo sami brez pomoči države in podobnih institucij. Bila bi to reforma naših veselice in ljudskih zabav. Navidezno je sicer to malenkostna stvar, v dejanskih razmerah pa je važno to vprašanje.

Čemu pa naj služi zabava ljudstvu? V koliko danes ustrezajo zabave in veselice svojemu pravemu namenu?

Po našem mnenju naj bo zabava za ljudstvo vir plemenitega veselja, katero osveža mišljenje, duha in telo. Človek naj si z zabavo razplasi črne skrbi, s katerimi ga draži vsakdanje življenje in mu izpodkopava moči; v zabavi naj se človeku znova okrepe sile za napor delavnega jutra. Zabava naj utrjuje in goji družabnost in prijateljstvo, z zabavo naj se uglaja način vzajemnih zvez in stikov.

Današnje tako zvane ljudske zabave pa take niso. Program je pogosto še dosti vabljev, pa se često ne izvršuje popolnoma ali se pa izvaja jako pomankljivo. Večkrat smo že čuli, ko se je reklo: Za naše ljudi je vse dobro, da se le zabavajo, smejejo!

Ni res! Ljudje se morajo navaditi na plemenite zabave. Take ne morejo zadoščati, kakoršne se nam prirejajo v naših časih, zlasti o počitnicah, ko pridejo dijaki iz šol. Ko bi ti sami, oziroma prirejevalci, poznali pravi namen veselice, mislim, da bi ne bilo današnjih razmer.

Dandanes je najlepša veselica ona, kjer se po nji največ pleše, gode, pije, poje. Pojejo se sicer ne kake lascivnosti, a izkoreninjena še ni ta razvada, da se ne bi mogla povrniti.

Godba na naših veseliceh! Prav nič težavnega ni, preskrbeti si iz lastnih močij, iz lastne inicijative prav dobro godbo. *) Ni treba kakšnih

*) Toliko je pa gotovo, da v Ljubljano ne bo smel nihče hoditi po inicijativo ali po navodila, kako naj se ustanovi — godba!

posebnih godál in pihál in klavirjev; zadošča, često še nadkriljuje take godbe priprost tam-buraški zbor. Z malimi troški se napravi krasen užitek. Po deželi bi se lahko izpodrinil meh in harmonike s citrami. Zlasti ondi, kjer so razna bralna društva, čitalnice i. t. d., se to kaj lahko doseže.

Jako neprijetno je, ako celo kako društvo, ki ima sicer blage, plemenite namene, prireja take veselice. Kolikrat se zgodi, da je zaključek veselice pri „prosti zabavi“ — prepir, boj! . . . Tako doseže veselica, zabava, baš nasprotni svoj smoter: ne da bi blažila ljudstvu misli, mu jih celo degeneruje, demoralizuje.

Zato je treba si prizadevati, da se ples kar najbolj mogoče omeji. Vsak trezen človek mi pritrdi, če povdarjam, da to ni zabava, ni razvedritev duha in telesa, ako se pleše in suče divje po celo noč neprenehoma . . .

Pač pa naj se poskrbi za kakšno poučno predavanje v poljudni obliki. Ljudem bi se morda v začetku ne ustreglo popolnoma, vsaj mladina bi raje počela kaj družega. A drugič bi prišli že raje, tretjič prav radi. Vstrajno se mora delati in ljudje bodo postali tudi vstrajni!

Jedna najhujših napak naših veselic in zabav je, da se prirejajo v gostilnah. Otžalovanja vredno je, če se temu udajo celo društva. Pogostokrat se nam je že dozdevalo, da taka društva ne odgovarjajo svojemu namenu. Priznavamo, da časih ni bilo mogoče morda drugje prirediti kakšne take stvari nego v gostilni. Danes pa ima gotovo vsako društvo toliko moči — gmotne in duševne, da si napravi za svoje člane v svojih domačih prostorih potrebno zabavo.

Najboljše bi pa bilo, da bi se naša narodna organizacija, ki je v časih narodnega probujanja storila toliko dobrega za naš napredek, preosnovala z veselicami vred. Takih mislij smo, da so se bralna društva, čitalnice i. t. d. kot take — preživele ali da so na pretesni podlagi, če niso čisto na napačni. Često opazujemo po raznih krajih, da imajo taka društva namen, ob raznih svečanih prilikah se postavljati z zastavo, če jo imajo, kaditi kakšnim častilačnim, a na duhu revnim matadorjem. In ravno teh matadorjev bi bilo dobro se iznebiti in privabiti v društvo širšo, preprosto ljudsko maso. Kaj, če odleti jeden, zato pristopita lahko dva, ki se bosta z veseljem posluževala izobraževalnih pri pomočkov društva . . .

Mi smo prepričani, da je nujno potrebno, da se naša izobraževalna društva podajo vsaj v zvezo z našimi gospodarskimi društvi, če se ne morejo že popolnoma spojiti z njimi; kajti v gospodarski naši organizaciji je ljudska masa, s katero je treba računati, in če jo hočemo upoštevati, jo moramo najpogreje — izobraziti.

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr

Dobiva se v (60-6)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lične izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapetnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstani in uhani z dijantami in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik.

Postavljenje novih klopi v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (41-16)

pošta Domžale.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefotovi) prodajalnici pred Škofijo. Posamezna številka 7 kr.

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidas
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d' Albona, Istria

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mes' i trg 15.

Priporoča se

Fran Bončar,

pleskarski mojster,

Rimska cesta št. 12.

Dr. Peter Košenina

okrožni zdravnik

v Ljubljani, Sv. Petra, cesta št. 66,
I. nadstropje.

Ordinuje dopoldne od 9. do 11. ure in eventuelno
popoldne od 1. do 2. ure.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih 35 (15-15)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Najnovejše!

Grobni okviri

Najnovejše!

istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC
Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz klopitarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvočki** za pobiranje miloščin, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. (64 10-3)

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.